

Nr. 11—12. Novbr.—Decbr. 1920.

NORSK SCHAKBLAD

REDAKTION:

JAC. A. BREKKE, TR. AALHEIM,
J. SCHEEL.

MEDARBEIDERE:

A. M. ERICHSEN, H. G. HANSEN,
LEIF F. D. LUND.

UTGIT AV
CHRISTIANIA SCHAKSELSKAB

AARGANG II. 1920.

KRISTIANIA :: JOHANSEN & NIELSENS BOKTRYKKERI

NORSK SCHAKBLAD

UT GIT AV CHRISTIANIA SCHAKSELSKAB

Utkommer med 12 nummere aarlig. Abonnement kan tegnes ved enhver postanstalt i Norge, Sverige og Danmark. Kr. 8,00 pr. aargang.

Nr. 11—12.

November—December 1920

2. aarg.

Av schakspilles historie.

Ved E. Jürgens.

V

Med araberne er schakspillet kommet til Nordafrika, Sicilien, Sardinien og Spanien, men positive efterretninger herom mangler vi. Spillet omtales imidlertid i et spansk haandskrift ca. 800, og da araberne bemægtiget sig Spanien i det 8de aarhundrede, maa det fomodes at ha været kjendt der, ialfald i det 9de aarhundrede. Man har ogsaa fundet figurer av bergkrystal i Katalonien, som antagelig skriver sig fra det 10de aarhundrede, og som ansees for at være schakbrikker fra den tid. Iflg. v. d. Lasa var schakspillet før begyndelsen af korstogene, d. v. s. før aar 1100, allerede meget kjendt i Europa.

Omkring aar 1000 antar man, at der — sandsynligvis i Spanien — har begyndt efterhaanden at gjøre sig mindre avvikelser gjældende fra den arabiske spillemaate, nemlig dels det saakaldte kongesprang og dronningsprang*, det sidste ogsaa efterat en bonde var forvandlet til fers, dels dobbeltskridt for samtlige bønder. Med de her nævnte undtagelser kan man si, at den arabiske schak er forblit uforandret fra Ganges til det Atlantiske hav, indtil den store reformering af spillet fandt sted i anden halvdel af det 15de aarhundrede.

At schak i det 11te aarhundrede ogsaa blev dyrket i Italien, fremgaar med tydelighet av et klagebrev fra kardinal Damiani til paven i 1061. En biskop i Florenz hadde spilt schak i et herberge — rimeligvis om penge — og til straf herfor blev det ham paalagt andægtig at gjennemgaa psalteret 3 gange, endvidere at vaske føtterne til 12 fattige og gi dem penge. Schak har sandsynligvis allerede da været et temmelig almindelig tidsfordriv, og at der ofte blev spilt om penge er hævet over tvil. Spillesyken var sterkt fremherskende i middelalderen.

Ved denne tid var schak likeledes kjendt i Tyskland, hvilket fremgaar av beretningen om den dygtige spiller, jægeren og roman-

* Til det 3de felt i hvilkensomhelst retning — ferså, „dronningen“, dog ikke som springeren. Mere herom i en senere artikel under omtalen af Cessoles.

helten Ruodlieb. Man ser ogsaa her at der blev spilt om penge.

For Englands vedkommende foreligger ingen vidnesbyrd om at schak var kjendt der, før i det 12te aarhundrede. Hvad der fortælles om schak hos de gamle kelter er fabler. V. d. Linde meddeler at den irske konge Cahirmore (Cathir den store) † 177 efter Kristus iflg. et sagn bl. a. skulde ha efterlatt sig et stort antal schakspil. Her som saa ofte ellers hvor der er tale om et eller andet slags bretspil er dette forvekslet med schak.* Den første som omtaler schakspillet i England, er en engelsk geistlig, Alexander Neckam, der sandsynligvis omkring aar 1180 skrev sin omfangsrike avhandling „De naturis rerum“, hvori han gjør schak til gjenstand for et eget kapitel. Hos Neckam forvandles bonden til fers, men han omtaler intet konge- eller dronningsprang, heller ikke noget dobbeltskridt for bønderne. V. d. Lasa anser det dog for sandsynlig, at han har kjendt de her nævnte avvikeler fra den arabiske spillemaate. Neckam fører spillets oprindelse tilbage helt til Odysseus. Interessant er hans bemerkning om taarnet: Rochus ab antiquis Janus biceps dictus est, unde et duobus capitibus munitur. (Taarnet er fra gammelt av kaldt tvehodet Janus, hvorfor det ogsaa fremstilles med to hoder.) Dette er vistnok den første forekommende antydning til den tvespaltede form, taarnet hadde i middelalderen.

Neckam deler Damiani's ugunstige mening om schak. Han taler om „schakspillets tomhet, hint spil, paa hvilket man ofrer saa megen opmerksamhet, som om spillerne skulde opnaa stor fordel av at vinde. Anser seierherren sig ikke sogar værdig til en laurbærkrans, mens den tapende føler sig truffet, som om noget ondt var vederfaret ham? Spillerne ser i spillets utfald en maalestok for sine aandsevner, men idet de indbilder sig at øve sit skarp-sind, trættes og sløves de. Man blir ærgerlig og harm, snart blir ansigtet blekt, snart igjen ildrødt. Ofte kommer det til trætte, og istedenfor at være en alvorlig beskjæftigelse fornedes spillet og blir en aarsak til strid.“

Hos en anden engelsk geistlig som levet i det 13de aarhundrede, Gallensis eller Valensis, d. v. s. fra Wales, finder vi det sandsynligvis ældste spor til den rent symbolske betragtning af schak. Menneskelivet sammenlignes med schakspillet. „Verden“, heter det, „ligner et bret med hvite og sorte felter, hvorpaa menneskene indtar forskjellige pladse som schakbrikker.“ Gallensis kalder disse rex (konge), rochus (taarn), alpinus (løper), miles (springer), regina (dronning) og pedinus (bonde). „Tidlig tar man dem op av en pose og stiller dem paa brettet. Efter fuldendt spil venter imidlertid alle tiltrods for deres forskjellige stilling — i livet som i spillet — det samme sted, og likesom kongen da kan komme til at ligge underst, saa kan ogsaa de store paa jorden komme i

* Saaledes ogsaa naar i 3de kapitel av Fridtjov den Frøknes (den kjækkes) saga „Fridtjov sat at hneftafli“ er blit oversat med „Fridtjov sat og spilte schak“.

helvede, de fattige i himlen. Paa livets bret spiller djævelen med mennesket og sier ham schak; den, der ikke da raskt omvender sig, hans sjæl blir røvet med matt“. I middelalderen, hvor uvidenheden og ukynigheten aapnet frit spillerum for fantasien, „bød schakspillet, hvis navn og figurer sproglig og plastisk for størstedelen var uforståelige, en særdeles velkommen leilighet til at allegorisere“. (v. d. Linde.)

Ved Karl den Stores hof har der ikke, som paastaat, været spilt schak. Legenden om Karl den Stores schakspil, som var skjænket ham af kalifen Harun al Raschid, har som saa mange andre sin rot i den middelalderlige romantik. Saalænge denne sat i høisætet, hørte der til en egte ridderskikkelse bl. a. ogsaa færdighed i at spille schak.* Heller ikke for Frankrikes vedkommende foreligger vidnesbyrd om at schakspillet var kjendt der i det 11te aarhundrede. Men at det ialfald i det 12te har været dyrket i Frankrike, og at der rimeligvis ogsaa i adskillig utstrækning har været spilt om penge, fremgaar av den opfordring, som den ualmindelig fromme Bernhard av Clairvaux († 1153) rettet til sin tempelorden om at avsky schak og terningspil. I det næste aarhundrede forbød endog Ludvig IX (den Hellige) i et edikt 1254 alle sine undersaetter at spille schak. Et andet syn paa schak hadde den spanske konge Alphons den vise († 1283). I den av ham utgivne samling „problemer“ findes nemlig følgende fortale: „El acedrex es mas noble e de mayor maestria que los otros inegos“. (Schak er ædlere og utkræver større mesterskap end de andre spil)

Til idet skandinaviske Norden er spillet antagelig bragt gjen-nem nor mannerne, der har lært det af kjende paa sine tog mod syd.

I Snorre Sturlassons „Norske Kongesagaer“, som blev skrevet i begyndelsen af det 13de aarhundrede, berettes det (Olav den Helliges saga kap. 162 og 163), at aarsaken til Ulf Jarls drap var et parti schak. „Da Kong Knut“**, heter det i Jacob Aalls oversættelse, „saae, at Norges og Svearnes Konge styrede med deres Krigsmagt øster ud langs med Landet, lod han Mænd ride landveis Nat og Dag, der fulgte Kongernes Seilads“. — „Da han nu spurgte at en stor Deel af Flaaden var seilet fra Kongerne, vendte han med sin Krigsmagt tilbage til Sjælland og lagde sig med hele Flaaden i Øresund, saa at en Deel laa paa Skaanesiden og en Deel ved Sjælland. Selv red Kong Knut Dagen før Michaels Messe med et stort Følge til Roeskilde. Der havde hans Svoger Ulf Jarl be-redt et stort Gilde for ham. Jarlen var den omhyggeligste Vært; men Kongen var stille og grætten. Jarlen talte ham til paa mange Maader for at opmunstre ham og bragte paa Bane, hvad han troede bedst kunde være ham til Moro; men Kongen var studs og faa-

* Det var følgende ting, man skulde ha færdighed i (de 7 probitates : at ride, svømme, skyte med bue, fægte, fange fugle, spille schak og lage vers.

** Den danske konge Knut den Store. Hans svoger, den mægtige Ulf Jarl, dræptes i 1027.

talende. Tilsidst bød Jarlen ham et Spil Skak, hvilket han samtykkede, og de toge frem et Skakbret og spillede. Ulf Jarl var hasvig til Sinds og gav ikke efter i nogen Ting. — — Da de havde spillet en Stund Skak, gjorde Kongen et stort Feiltræk, hvorved Jarlen tog en Springer fra Kongen; men Kongen satte den igjen paa Tavl-en, og bad Jarlen gjøre et andet Træk; men Jarlen blev vred, stødte Tavl-Bordet overende, stod op og gik sin Vei. Kongen sagde: „Render Du nu, Ulf rædde?“ Jarlen snoede sig om i Døren og sagde: „Længere monne Du have rendt ved Helge-Aa, om Du havde kommet til dermed. Da kaldte Du mig ikke Ulf rædde, da jeg ilede Dig til Hjælp, medens Svearne sloge Eder som Hunde.“ — Næste dag stak kongens hirdmand Ivar paa kongens befaling sit sværd gjennem jarlen i Lucius-kirkens kor.

Van der Linde anser denne beretning om en begivenhet et par hundrede aar tilbake i tiden for fri digtning uten historisk grundlag. Forhaabentlig er resten av „Heimskringla“ mere paalidelig end dette sted fra Olav den Helliges saga! Under enhver omstændighet maa schatrandsch ha været kjendt paa Island paa Snorres tid.

Grækerne har antagelig tidlig faat kjendskap til schakspillet gjennem araberne. Ialfald maa det ha været kjendt i det 11te aarh. Anna Komnena fortæller nemlig i sin „Alexiade“, at hendes far, keiser Alexios (f. 1048 d. 1118), ofte tok sin tilflugt til Zatrikion (ɔ: schak) for at drive regjeringsorgerne paa dør.

Hvad endelig Rusland angaar, da tror man at schakspillet er bragt dit av tatarerne umiddelbart fra det indre av Asien. Russerne kalder dronningen fers, hvilket v. d. Lasa mener tyder paa at spillet er naadd til dem mere direkte fra perserne og araberne uten at ha gåaet omveien om Europa. Løperen heter slon (elefant) og officeren i hjørnet kalder de ladja, hvilket betyr skib. Her er en merkelig overensst mmelse med betegnelsen nauca (baat) i en bengalsk dialekt av Sanskrit for den tilsvarende officer i den gamle indiske terningfireschak.

Den russiske historieskriver Sorokin har i den senere tid uttalt den formodning at schakspillet skulde være kommet til Rusland f. a Byzanz over Bulgarien og Serbien. Men dette er igjen bekjæmpet av Fr. Amelung*. Ogsaa Jänisch har tidligere med styrke hævdet den først gjengivne gamle tradition.

* „Den bedste kjender av den russiske schaks historie.“ (O. Koch.)

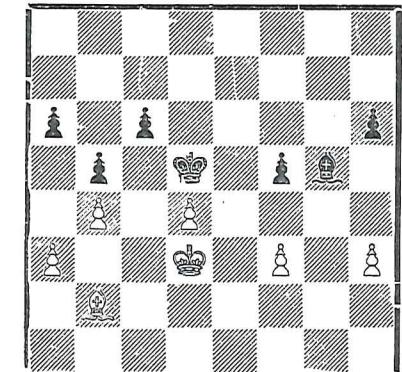
Partier.

Parti nr. 149. Caro-Kanns åpning.

Spillet 17de november 1920 i Christiania Schakselskabs vinterturnering.

J. Lilja:	T. Aalheim.	
1. e2 - e4	c7 - c6	
2. d2 - d4	d7 - d5	
3. Sb1 - c3	d5 + e4	
4. Sc3 + e4	Sg8 - f6	
5. Se4 - g3	e7 - e5	
6. d4 + e5?	— —	
D-t rigtige træk er 6. Sf3, e+d; 7. Sf3+d4, Lc5; 8. Le3, Db6; 9. De2.		
6. — —	Dd8 + d1†	
7. Ke1 + d1	Sf6 - g4	
8. Lc1 - e3	Sg4 + e5	
9. Lf1 - e2	Lc8 - e6	
10. Sg1 - f3	Sb8 - d7	
11. Le2 - d3	Se5 + d3	
12. c2 + d3	Le6 - g4	
13. Kd1 - e2	Lf8 - e7	
14. h2 - h3	Lg4 + i3	
15. g2 + f3	— —	
For eventuelt at kunne benytte g-linjen til angrep; men hvits bønder blir nu svake.		
15. — —	g7 - g6	
16. Ta1 - d1	Sd7 - f6	
17. Th1 - e1	Sf6 - d5	
18. a2 - a3	f7 - f5	
19. Le3 - c1	0 - 0 - 0	
20. Ke2 - f1	Le7 - d6	
21. Sg3 - e2	Td8 - e8	
22. Lc1 - d2	Kc8 - d7	
23. Se2 - c3	Te8 + e1†	
24. Td1 + e1	Sd5 + c3	
25. Ld2 + c3	— —	
At slaa med bonden koster a-bonden. I det følgende søker sort at gjøre sin bedre bondestilling gjældende og bytter derfor av taarnet, hvad hvit ikke godt kan forhindre.		
25. — —	Th8 - e8	
40. Kd3 - c3	Lg5 - e3	
41. Kc3 - d3	f5 - f4	
42. Lb2 - a1	Le3 - c1	

Stilling efter sorts 39te træk.

Dermed er a-bonden vun-
det, og veien blir aapnet for de
sorte bønder.

43. La1-c3 h6-h5!

44. Lc3-e1 Lc1+a3

45. Le1-d2 La3-b2

46. Ld2-c3 Lb2-c1!

Bytter sort løper er par-
tiet remis.

47. Lc3-e1 Lc1-e3

48. Le1-c3 Le3-f2

49. Lc3-b2 Lf2-h4

50. Lb2-c3 Lh4-f6

51. Lc3-a1 Lf6-d8

52. La1-c3 Ld8-b6

53. Lc3-a1 a6-a5

54. b4+a5 Lb6+a5

55. La1-b2 La5-b6

56. Lb2-c3	Lb6-a7
57. Lc3-a1	b5-b4
58. La1-b2	La7-b6
59. Lb2-a1	Lb6-a5
60. La1-b2	b4-b3
61. Lb2-a3	La5-e1
62. La3-c1	Le1-b4
- En liten avstikker fra den
like vei; svarer hvit nemlig med
det nærliggende L+f4, følger
b3-b2 etterfulgt av Lb4-c3.
63. Lc1-b2	Lb4-e1
64. Kd3-e2	Le1-h4
65. Ke2-d3	Lh4-f6
66. Lb2-c3	c6-c5
67. d4+c5	Lf6+c3
- og sort vinder i faa træk.

Parti nr. 150. Dronningbondespil.

Spillet i Christiania Schakselskabs høstturnering, 1ste klasse
6te oktober 1920.

Th. Olafsen. Dr. K. Haasted.

1. d2-d4 d7-d5

2. Sg1-f3 c7-c5

3. e2 e3 Sg8-f6

4. b2-b3 Sb8-c6

5. Lc1 - b2 c5+d4

Sort opnaar ingen fordel
ved dette avbytte.

6. e3+d4 Lc8-g4

7. Sb1-d2 e7 - e6

8. Lf1 - e2 Lf8 - d6

9. 0 - 0 0 - 0

Bedre var Dd8-e7.

10. Sf3 - e5 Lg4+e2

11. Dd1+e2 Ta8-c8

12. c2 - c4 b7-b6

Svækker punktet c6; men
sort vil hindre at hvit gjennem
c4-c5 skaffer sig bondemajori-
tet paa dronningfløien. Som
mer formaalstjenlig hadde sort
da spillet De7, for efter c5 føl-
ger L+e5 med bondegevinst, og
paa Ta1 - c1 følger La3.

13. Ta1-c1	Sc6 - e7
Der truet c4+d5.	
14. f2 - f4	Ld6-b4
Formodentlig spillet med
tanke paa at slaa Sd2 etterfulgt
av Sf6-e4, men hvit finder in-
gen grund til at negte springe-
ren den ønskede plads.	
15. Sd2 - f3	h7-h6
Sort maa hindre Sg5, men
nu opstaar en ny svakhet i stil-
lingen.	
16. Sf3 - h4	Dd8-e8
Nu burde sort forsøkt de
chanser som Se4 hadde budt
ham. Efter tekstrækket kom-
mer han i vanskeligheter.	
17. a2 - a3	Lb4 - d6
18. Tc1-c3	— —
Truer Th3 eventuelt g3 i
forbindelse med f-bondens frem-
rykning.	
18. — —	Sf6-e4
19. Tc3-h3	Ld6+e5?

Her bød f7-f6 langt større
chanser, omend ogsaa da hvits
stilling er at foretrække. Den
med tekstrækket indledede man-
øver er helt forfeilet.

20. d4+e5	De8-c6
21. f4-f5!	Dc6-c5†
22. Kg1-h1	Sg4-g5

23. Th3-g3	d5+c4
Paa Sg5-e4 følger 24. Tg4,
b5; 25. T+e4, d5+e4; 26. f5—
f6 og vinder.	
24. f5-f6	Se7-d5
25. De2-h5	Sd5-e3
26. Tg3+g5	h6+g5
27. Dh5+g5	Opgit.

Parti nr. 151. Skandinavisk parti.

Spillet ved Rétis simultanforestilling 26de august 1920.

C. C. Christiansen.	R Réti.
1. e2 - e4	d7 - d5
2. e4+d5	Dd8+d5
3. Sb1 - c3	Dd5-a5
4. Lf1 - c4	Sg8-f6
5. d2 - d3	g7 - g6
- En noget usedvanlig fort-
sættelse. Vanlig spilles her Sb8
-c6 eller c7 - c6.
6. Sg1 - e2	Lf8-g7
7. Lc1-d2	c7-c6
8. 0 - 0	0 0
9. Dd1 - e1	Sb8-d7
10. Se2-g3	Da5 - e5
- Brede hadde været e7 - e6,
men sort vil nødig indestængeløpe-
ren paa c8
11. f2-f4!	De5+e1
12. Ta1+e1	e7 - e6
13. b2-b4	Sd7 - b6
14. Lc4-b3	Lc8 - d7
- Sorts vanskeligheter med
at faa sine officerer i spillet er
paatagelig.
15. a2-a3	Ta8-d8
16. Sc3 - e4	Sf6-d5
- Ikke bra. Sort burde hel-
ler spillet paa avbytte
17. c2 - c4	Sd5-e7
18. c4 - c5	Sb6 - d5?
- Sort maatte heller ha spil-
let Sc8, for at hindre Sd6. Nu
blir hans spil utsigtsløst.
19. Se4 - d6	Ld7-c8
20. Sg3 - e4	h7 - h6
- Igjen et svakt træk. Straks
21. Kg1-h1	Se7 - f5
22. Sd6+f5	g6+f5
- Sort tør ikke slaa med e-
bonden, da han derved aapner
e-linjen for hvit staarn efter L+d5.
23. Se4-d6	Sd5-c7
24. Tf1-f3	Sc7-e8
25. Sd6-c4	Kg8-h7
26. h2-h3	Lg7-d4
27. g2 - g4	f5+g4
28. h3+g4	b7-b6?
- Sort maatte heller tænke
paa forsvar og med Tg8 og Sf6
komme sin betrængte konge
tilhjælp. Hvits angrep blir al-
likevel vanskelig at avslaa. Nu
staar ikke partiet til at redde.
29. Tf3-h3	Se8-f6
30. g4-g5	Sf6-g4
31. Kh1-g2	b6+c5
32. b4+c5	Ld4+c5
33. Lb3-d1	f7-f5
34. Ld1+g4	f5+g4
35. Th3+b6†	Kh7-g7
36. Sc4-e5	Tf8-h8
37. Th6 - g6†	Kg7 - f8
38. Tg6 - f6†	Kf8-g7
39. Ld2 - c3	Lc5-d4
40. Lc3+d4	Td8+d4
41. Tc1-b1	Th8-e8
42. Tb1-h1	Lc8-d7
- Hvit forkyndte matt i 4
træk. 43. Tf6 - g6, Kg7-f8;
44. Th1-h7 o. s. v.

Parti nr. 152. Skandinavisk parti.

Spillet ved Rétis simultanforestilling 3dje september 1920.

R. Réti. Dr. K. Haasted.

1. e2—e4 d7—d5
 2. e4+d5 Dd8+f5
 3. Sb1—c3 Dd5—a5
 4. d2—d4 Sg8—f6
 5. Sg1—f3 Lc8—g4
 6. h2—h3 Lg4 h5
 7. g2—g4 Lh5—g6
 8. Sf3—e5 c7—c6
 Der trues med Sc4.
 9. h3—h4 Sb8—d7
 10. Se5—c4 Da5—c7
 11. Lf1—g2 — —

Vanlig spilles 11. h4—h5, Le4; 12. Sc3+e4, Sf6+e4; 13. Df3, Sd6; 14. Lf4 med godt spil for hvit.

11. — — h7—h6
 Paa h7—h5 hadde fulgt 12. g4—g5, Sg4?; 13. De2 etterfulgt av f2—f3.

12. Dd1—f3 e7—e5?
 Den hermedindledede kombination er ikke korrekt; men Lf4 truer paa en ubehagelig maate.

13. d4+e5 Sd7+e5
 14. Df3—e2 0—0—0
 15. Sc4+e5 Td8—e8
 16. f2—f4 Sf6—d7
 17. 0—0! f7—f6

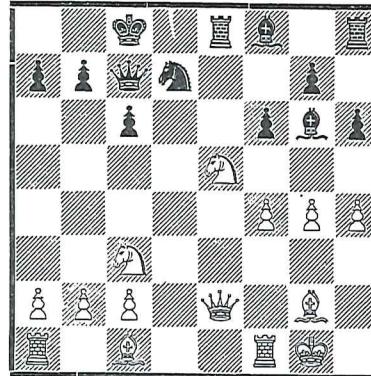
Med dette træk hadde sort regnet paa at vinde sin officer tilbake. Der kommer imidlertid noget andet.

18. Se5+g6! Te8+e2
 19. Sc3+e2 Lf8—c5†
 20. Kg1—h1 — —

Bredre hadde hvit spillet Kh2, og hadde da med taarn og to lette officerer for dronningen været i fordel.

20. — — Th8—e8
 21. Se2—g3 Sd7—f8
 22. Sg6+f8 Lc5+f8

Stilling efter sorts 17de træk.

23. Lc1—d2 — —
 Tilsynelatende en feil som leder til tap av 2 bønder, men hvit opnaar til gjengjeld et angrep, som ved korrekt fortsættelse burde skaffet ham bedre spil.

23. — — Dc7—d7
 24. Ta1—d1 Dd7+g4
 Hadde kongen i 20de træk gått til h2 hadde dette træk ikke været mulig.
25. Kh1—h2 Dg4+h4†
 26. Lg2—h3† Kc8—c7
 27. Ld2—a5† b7—b6
 28. Td1—d7† Kc7—b8
 29. La5—d2? — —

Langt sterkere var 29 Lc3!, ti den av sort etter tekstrækket indledede manøver g7—g5 vilde da strandet paa L+i6.

29. — — g7—g5
 30. f4+g5 h6+g5
 31. Tf1—d1? — —
 Nu er partiet ikke længer til at redde for hvit. Adskillige chanser bød her Tf1—f5. F. eks. 31. —, Lc5; 32. T+f6, g4?

33. Th6, Lg1†; 34. K+g1, D+g3†; 35. L—g2 med gevinststilling.

31. — — Lf8—c5

32. Ld2—c1 g5—g4
 33. Lc1—f4† Kb8—a8
 Opgit.

Parti nr. 153. Kongegambit.

Spillet i Göteborgs Schacksällskaps internationale jubilæums-turnering, august 1920.

R. Spielmann. Dr. S. Tarrasch.

1. e2—e4 e7—e5
 2. f2—f4 e5+f4
 3. Dd1—f3 — —

Réti og Breyer anbefaler dette træk som den bedste fortsættelse av kongegambiten. Det lykkes imidlertid dr. Tarrasch paa en klassisk maate at vise hvordan man gjendriver saadanne træk.

3. — — Sb8—c6.
 4. c2—c3 — —

I betragtning kom D+f4, men efter 4. —, Ld6!; 5. De3, Sf6 etterfulgt av 0—0 er hvit for langt etter i utvikling.

4. — — Sg8—f6
 5. d2—d4 d7—d5
 6. e4—e5 — —

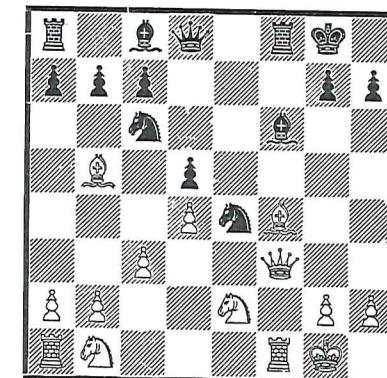
Dette træk gir sort anledning til at utnytte f-linen. I betragtning kom her e+d5; men etter 6. —, Lg4!!; 7. D+f4, Ld6!; 8. De3†, Se7 o. s. v. har sort et overmægtig angrep.

6. — — Sf6—e4
 7. Lc1+f4 f7—f6!

Et træk av eiendommelig kraftig virkning, hvilket har sin aarsak i de hvite officerers uheldige opstilling paa f-linen.

8. Lf1—b5 Lf8—e7
 9. e5+f6 Le7+f6
 10. Sg1—e2 0—0
 11. 0—0 — —

Stilling efter hvits 11te træk.

11. — — g7—g5

En værdig avslutning paa den glimrende behandling av spilleaapningen. Paa Lc1 mister hvit dronningen efter L+d4. Gaar løperen til e3 fanges dronningen ved g5—g4; 13. Df4, Lg7.

12. Lb5+c6! b7+c6
 13. Lf4—e5 — —

Den eneste maate at redde dronningen paa, men sort er vedblivende i fordel.

13. — — Lf6—g7
 14. Df3—e3 Tf8+f1
 15. Kg1+f1 Lg7+e5
 16. d4+e5 — —

Denne bonde maa gaa tapt.

16. — — Dd8—e7
 17. Kf1—g1 Lc8—a6
 18. Se2—d4 — —

(Her mener Spielmann at han med Sb1-d2 hadde kommet i fordel.)

18. — — c6-c5
19. Sd4-b3 c5-c4
20. Sb3-d4 c7-c5
21. Sd4-e2 Ta8-e8
- Ikke D+e5 p. g. a. Sb1-d2.
22. Sb1-d2 Se4+d2
23. De3+d2 De7+e5
24. Ta1-d1 De5-e8†
25. Dd2+e3 Te8+e3
26. Kg1-f2 Te3-d3
27. Kf2-e1 Td3+d1†
28. Ke1+d1 — —

Sort har nu opnaadd et fordelagtig sluttspil som han bør vinde, hvilket dog ikke er lett.

28. — — Kg8-f7
29. Se2-g1 La6-c8

For efter Sf3 at spille Lg4 og slaa av springeren.

30. Kd1-d2 Lc8-g4

Fremtvinger de nu følgende træk fra hvits side. Uten denne manøver er spillet overhodet ikke til at vinde.

31. h2-h3 Lg4-h5
32. g2-g4 Lh5-g6
33. Sg1-f3 Kf7-f6
34. Kd2-e3 Lg6-b1
35. a2-a3 Lb1-e4

36. Sf3-d2 Kf6-e5
37. Ke3-f2 Ke5-f4
38. Sd2-f1 Le4-b1
- Man bør bemerke at sort ikke straks forcerer d-bonden.
39. Sf1-d2 Lb1-c2
40. Sd2-f3 Lc2-d1
41. Sf3-d2 h7-h6

Her kunde sort forkorte sluttspillet gjennem følgende manøver: 41. —, h5!; 42. g4+h5, (ikke Ke1 p. g. a. h5+g4 o. s. v.). L+h5; 43. b3 (ellers følger Lh5-f7-e6) d4; 44. S+c4, d+c3 samt Lf7 o. s. v.

42. Kf2-e1 Ld1-a4
 43. Ke1-f2 La4-c2
 44. Sd2-f1 a7-a5
 45. Sf1-d2 Lc2-g6
 46. Sd2-f3 a5-a4
 47. Sf3-d2 h6-h5!
- Avgjørende, idet hvits h-bonde nu blir et angrepssjikt.
48. g4+h5 Lg6+h5
 49. Sd2-f1 Lh5-f7
 50. Sf1-g3 Lf7-g6
 51. Sg3-f1 Lg6-f5
 52. Sf1-e3 Kf4-e4

Opgit.
(Noter av Bogoljubow i Tidskrift för Schack.)

Parti nr. 154. Kongegambit.

Spillet i Göteborgs Schacksällskaps internationale jubilæums-turnering, august 1920.

- R. Spielmann. J. Møller.
1. e2-e4 e7-e5
 2. f2-f4 e5+f4
 3. Dd1-f3 — —
- Dette av Breyer med forkjærlighet spillede træk kan ikke være bra. Ideen med trækket, „at spille Muzio uten officersoffer“ er uutførlig, da sort kan avstænge centrum. Og senere

staar pludselig hvit helt hjælpe-løs med et umotivert fremrykket centrum og med en paa f3 for angrep utsat dronning (f-linjen aapnes nemlig snart).

3. — — Sb8-c6
4. c2-c3 Sg8-f6
5. d2-d4 d7-d5
6. e4-e5 Sf6-e4
7. Lf1-b5 — —

Mot Tarrasch spilte Spielmann her det bedre L+f4 (kfr. foregaaende parti) og kom i fordel.

7. — — Dd8-h4†
- Leder til forviklinger. Enklere og vel ogsaa bedre var 7. —, Le7 etterfulgt av 0-0 og f7-f6.

8. Ke1-f1 g7-g5
Truende med dronningfangst.

9. Sb1-d2 — —
- Det hermed indledede dronningoffer mot to lette officerer er overraskende og idetmindste chanserikt. (Efter Spielmanns eget utsagn var „dronningofret“ nok ufrivillig, idet han simpelthen hadde overset sorts trussel.

Jac. A. B.)
9. — — Lc8-g4
10. Sd2+e4 Lg4+f3
11. Sg1+f3 Dh4-h6
12. Se4-f6† Ke8-d8

13. h2-h4! Lf8-e7
14. Sf3+g5 Dh6-g6
15. Sf6+d5 Le7+g5
16. h4+g5 Dg6-c2?

Den avgjørende feil. Riktig var D+g5, om det end var at forutse at sort ogsaa herpaa etter Lf4, Kg1 samt Tf1 vilde faa store vanskeligheter at kjæmpe mot.

17. Lb5-e2 Sc6-e7
18. Sd5+f4 c7-c5
19. Th1-h3 c5+d4
20. Th3-d3 Kd8-c7
21. Le2-d1 Dc2+d3
22. Sf4+d3 d4+c3
23. b2+c3 Ta8-d8
24. Ld1-e2 Se7-f5
25. Lc1-f4 Kc7-b8
26. Ta1-b1 b7-b6
27. e5-e6† Kb8-c8
28. Sd3-e5 Opgit.

(Noter av Niemzowitsch i Tidskrift för Schack.)

Parti nr. 155. Dronninggambit.

Spillet i Göteborgs Schacksällskaps internationale jubilæums-turnering, august 1920.

G. Breyer.	Dr. S. Tarrasch.
1. d2-d4	d7 d5
2. e2-e3	Sg8-f6
3. Sg1-f3	e7-e6
4. Sb1-d2	Lf8-d6
5. c2-c4	b7-b6
6. Dd1-c2	Lc8-b7
7. c4-c5	— —

Herigjennem erholder hvit overvegt paa dronningfløien, sort derimot i centrum.

7. — — b6+c5
8. d4+c5 Ld6-e7
9. b2-b4 0-0
10. Lc1-b2 a7-a5
11. b4-b5 c7-c6
12. a2-a4 Sb8-d7
13. Lb2-d4 Tf8-e8

Nu truer allerede e6 —	
14. Ta1-c1 Le7-f8	
15. Dc2-b2 Sf6-g4	

Forbereder f7-f6 hvorefter e6-e5 ikkelænger kan forhindres.

16. h2-h3 Sg4-h6
17. Sd2-b3 — —

Bedre var her e3-e4.

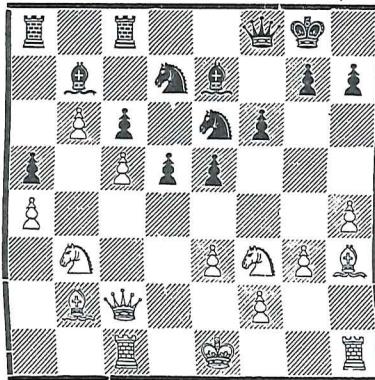
17. — — f7-f6
18. Db2-a3 — —

Hvit vil for enhver pris holde punktet c5. Imidlertid hadde han her anledning til gjennem 18. Dd2, e5; 19. Lc3 at bytte bort c-bonden mot bonden paa a5.

18. — — e6-e5
19. Ld4-c3 Dd8-c7

20. Lc3—b2 Te8—c8
 21. Da3—a2 — —
 For at kunne fortsætte med b5—b6; sort kan ikke nu spille c+b p. g. a. 22. c6!. Sort finner imidlertid ut en ny kompliment og absolut tvingende fortsættelse til c-bondens erobring.
 21. — — Dc7—d8
 22. b5—b6 Lf8—e7
 23. Da2—b1 — —
 Paa a3 kan hverken dronning eller løper gardere bonde c5, da i saa fald bonde b6 kan slaaes.
 23. — — Dd8—f8
 24. Db1—c2 Sh6—f7
 25. h3—h4 Sf7—d8
 26. g2—g3 Sd8—e6
 27. Lf1—h3 — —

Stilling efter hvits 27de træk.

27. — — Se6+c5!
 Endelig er bonden c5 moden for fald, visselig paa bekostning av en kvalitet; men sorts stilling blir i den grad overmægtig at kvalitetsgevinsten i dette tilfælde blir helt illusorisk.
 28. Sb3+c5 Sd7+c5
 29. Lb2—a3? — —
 Vistnok et feiltræk; men heller ikke med andre træk kan partiet reddes for hvit.
 29. — — Sc5—d3†
 30. Dc2+d3 Le7+a3
 31. Lh3+c8 Ta8+c8
 32. Tc1—a1 — —
 Tvvngent da ogsaa e5—e4 truet.
 32. — — La3—b4†
 33. Si3—d2 e5—e4
 34. Dd3—b3 c6—c5
 35. Ke1—d1 c5—c4
 36. Db3—a2 Df8—d6
 37. Kd1—e2 Lb7—a6
 38. b6—b7 Tc8—b8!
 39. Ke2—d1 Tb8+b7
 40. f2—f3 Kg8—h8
 41. f3+e4 d5+e4
 42. Kd1—c1 Dd6+g3
 43. Sd2—f1 Dg3—e1†
 44. Kc1—c2 De1—c3†
 45. Kc2—d1 Dc3—d3†
 46. Kd1—c1 Tb7—d7
 Opgit.

(Noter av Spielmann i Tidskrift för Schack.)

Parti nr. 156. Dronninggambit.

Spillet i Göteborgs Schacksällskaps internationale jubilæums-turnering, august 1920.

R. Réti.	A. Niemzowitsch.
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7 c6
3. e2—e3	Sg8—f6
4. Sb1—c3	Dd8—b6
5. Lf1—d3	Lc8—g4
6. Dd1—a4	— —
	En interessant idé. Dette utfald med dronningen forbinder, efter c4—c5, fremrykningen b2—b4—b5. Paa 6. Si3 resp. e2 hadde hvit ingen utsikt til at faa odd paa sit spil.
	6. — — e7—e6

NORSK SCHAKBLAD

REDAKTION:

JAC. A. BREKKE, TR. AALHEIM,
 J. SCHEEL.

MEDARBEIDERE:

A. M. ERICHSEN, H. G. HANSEN,
 LEIF F. D. LUND.

UTGIT AV

CHRISTIANIA SCHAKSELSKAB

AARGANG II. 1920.

KRISTIANIA :: JOHANSEN & NIELSENS BOKTRYKKERI

Register.

Artikler etc.

Av schakspilletts historie.	
Ved E. Jürgens	2, 49, 121
Opgaverne i 1919	21
Vor ældste «lærebok» i schak.	
Av T. Aa.	25
Norsk Schakforbunds 5te kongres med turnering (med 2 billeder)	73
Richard Réti (med billede)	97
Litt problemkritikk	143

Dødsfald.

Simon Winawer	15
Odd Grundt Røsholm	89
Adolf Albin	137

Klubmeddelelser.

Chria. Schakselskab	14, 43, 114
Porsgrunds Schakklub	14
Moss Schakklub	65
Narvik Schakklub	65
Hønefos Schakklub	65
Trondhjems Schakklub	66

Løsninger

til opgavene i hefte 7—8 for 1919	71
- → - > 9—10 » —	94
- → - > 11—12 » —	95
- → - > 1—2 for 1920	118
- → - > 3—4 » —	141

Løsningsturnering.

Norsk Schakblads løsningstur- nering	23, 96
---	--------

Matcher.

Rubinstein—Bogoljubow	14
Arb. Schakklub Odin—Schak- klubben av 1911	43

Side

Arb. Schakklub Odin—Chria. Schakselskab	43
Arb. Schakklub Odin—Fredrik- stad Schakselskab	65
Chria. Schakselskab—Schak- klubben av 1911	65
Chria. Schakselskab—Göteborg Schakförbund	66
Réti—Tartakower	137
Bogoljubow—Niemzowitsch	137

Opgaver av

Bahr, H.	115, 116
Blake, P. F.	48
Borders, R. V.	19
Bull, C. A. L.	18, 19, 45, 139 (2)
Cavrel, E.	70
Chandler, G. W.	19, 48
Cimburec, L.	117
Cisar, V.	117
Daniel, A. W.	19
Dedrle, Fr.	47
Densmore, D. J.	92
Ellermann, Arnold	21, 47 (2), 69 (3), 91, 92, 116, 139
Fiocati, F.	70
Goethart, G. H.	48
Hannemann, Knud	21
Havel, M. 17, 21, 45, 46, 47 (2), 67, 70 (2), 71 (2), 90, 92, 93 (2)	117, 139
Heathcote, G.	18, 48
Henriksen, Th. C. 18, 19, 21, 46, 67, 139	
Huse, H. M.	90, 116, 141
Janet, F.	20
Knott, L.	71, 117
Laugsand, R.	20
Laws, B. G.	93
Lindeberg, F. M.	69 (2)
Lindgren, Fr.	17, 45, 90, 91, 92, 116, 140
Mansfield, C.	20
Matousek, F.	70
Marin, V.	70

	Side
Moravec, J.	71, 140
Møller, J.	67
Nielsen, Kr.	68, 69, 116 (2), 139
O'Keefe, J. J.	93
Palkoska, E.	47, 68
Pauly, W.	115, 138 (2)
Rietveld, J. J.	20 (2)
Rutberg, Nis	140
Scheel, J.	17, 19, 20, 48 (2), 68, 91, 93 (2), 115, 117 (2), 138, 141 (2)
Stockmann, Curt	92, 141
Svendsen, M.	46
Tiocati, F.	140
Traxler, K.	140 (2)
Vaxta, Jan	92

Opgavefurneringer.

Norsk Schakblads årspræmier	
1919	22
Club Argentino de Ajedrez	23
Münchener Zeitung	23

Partier spillet av

Aalheim, T.	6, 7, 28, 30, 52, 84, 85, 86, 123
Ahlberg, Alg.	53
Andresen, O.	85
Benestad, A.	13
Berndtsson, K.	52
Bogoljubow, E.	9, 10, 32, 33, 57, 135
Borthne, K.	136
Brekke, Jac. A.	42, 53, 56, 77, 82, 101, 103, 106
Breyer, G.	131
Canal	62
Capablanca, J. R.	61
Christiansen, C. C.	127
Christiansen, G.	5, 13, 77, 99, 108
Cohn, E.	41
Deissner	136
Dominik, J.	38
Eggen, E.	56
Elomaa, L.	31
Erichsen, A. M.	5, 6, 7, 27
Eriksson, B.	82
Erskine, H.	37
Frischholm, G.	29
Gaudin, R.	109
Geelmuyden, K.	79
Gibb, miss	110
Gregory	40
Gustafsson, G.	86
Haasted, Dr. K.	126, 128
Hansen, H. G.	13, 30, 31, 54, 105
Heiestad, F.	78
Helsing, R.	8
Herset, S.	104, 112
Holst, Fr. P.	136

Partisluininger.

Nr. 8 og 9	13
» 10	64
» 11	86
» 12	113
» 13	136

Spilleaapninger.

Caro Kann	125
Centrumsgambit	41
Dronningbondespil	9, 32, 40, 85, 99, 103, 106, 112, 126
Dronninggambit	5, 7, 29, 38, 61, 84, 102, 131, 132
Engelsk springerspil	58

	Side
Firspringerspil	30, 42, 53, 56, 57, 101
Fransk parti	12, 27, 33, 78, 110, 135
Fransk springerspil	111
Hollandsk parti	82
Italiensk parti	80
Kongegambit	34, 104, 105, 129, 130
Preusisk parti	62, 81, 104
Russisk parti	35, 108
Siciliansk parti	6, 52, 60, 109
Skandinavisk parti	28, 127, 128
Skotsk gambit	8
Skotsk parti	55, 77
Spanisk parti	10, 11, 31, 54, 82, 105
Steinitz gambit	37
Uregelmæssig aapning	79, 100
Wiener parti	136

Turneringer.

Norsk Schakblads korrespondance-	
turnering	1
Turneringer i Stockholm	14
International mesterturnering i	
Göteborg	87
Norsk Schakförbunds 5te kongres	
med turnering	73
Sveriges Schakförbunds 4de kon-	
gres med turnering	88
Turnering i Amsterdam	88
Britisk Schakförbunds kongres	
med turnering	89
International turnering i Berlin	137

7. c4—c5 Db6—c7
8. b2—b4 Sb8—d7

Et motstøt ved e6—e5 var ikke tilraadelig, da efter d+e5, D+e5, Lb2 dronningen vilde være uheldig placeret og hvit vilde snart faa en springer godt postert paa d4. Efter tekstrækket er det sorts hensigt at spille e6—e5.

9. f2—f4 — —
For at hindre e6—e5.

9. — — Lf8—e7

Sorts plan er nu at gaa løs paa den hemmende f-bonde ved h6 og g7—g5. Motstanderens næste træk bringer ham imidlertid paa andre tanker.

10. Sg1—f3 Lg4+f3

Dette avbytte som ser daa-
lig ut, er vel overveiet. Sort
vil til en begyndelse la hvit føle
svakheten ved dobbeltbonden,
idet han ved f7—f5 blokkerer
de i centrum sammentrængte bøn-
der. Et angrep med g7—g5
skal siden følge. (Kfr. mit parti
mot Burn i Karlstad 1911, i
hvilket jeg anvendte samme
strategi.)

11. g2+f3 Sf6—h5

12. Lc1—d2 0—0

13. Sc3—e2 f7—f5!

Gagnløst var 13. —, Lh4†
p. g. a. svaret Sg3! hvorefter
bondeofrets mottagelse vilde være
fordærvelig for sort.

14. Se2—g3 Sh5 f6

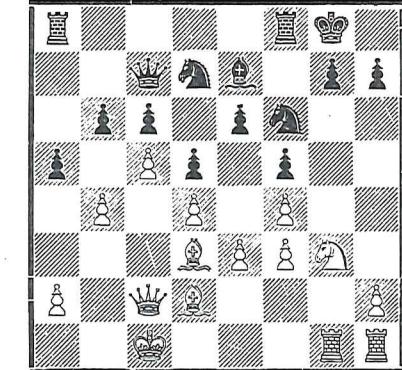
15. 0—0—0 — —

Den lange rokade kan ikke
sies at være i overensstemmelse
med positionen, allerede av den
grund at den avstaar fra at
spille paa dronningfløien — den
ledende tanke i hvits strategi.
Desuden kan rokadestillingen
straks tages under ild ved b7—
b6, hvilket angrep ikke kompen-

seres av et skarpt motspil paa
g-linjen, hvilket ogsaa sorts præg-
tige kombination lægger i dagen.
Alt dette var imidlertid meget
vanskelig at forutse. — Isteden-
for den lange rokade kunde hvit
forsøkt f. eks. 15. 0—0, Kb8;
16. Kh1, Tg8 efterfulgt af g7—
g5 og sort blir noget i fordel.

15. — — b7—b6
16. Da4—c2 a7—a5
17. Td1—g1 — —

Stilling efter hvits 17de træk.

Nu truer L+f5 ganske ue-
hagelig.

17. — — a5+b4!
Vidberegnet og helt kor-
rekt Pointet ligget i motofret
i 23de træk

18. Ld3+f5 e6+f5

19. Sg3+i5 Tf8 - f7

20. Sf5—h6† Kg8—f8

21. Sh6+f7 Kf8+f7

22. e3—e4 b6+c5

23. e4—e5 c5+d4!

24. e5+f6 Sd7+f6

Saa langt hadde sort be-
regnet. Sort har nu med konge-
stillingen sikret avgjørende over-
magt paa dronningfløien.

25. Tg1—g2 Dc7—d6
Dette „tilrettetestillende“ træk
er endnu meget bra, men siden

skulde sort uten ophold sat sin bondemasse i bevægelse. Hvorfor han i næste og de følgende træk undlater dette er av viss psykologisk interesse.

26. Th1 - g1 Le7 - f8
 27. h2 - h4 Ta8 - a3
 Sort hadde nu anledning til at slaa ind paa den straks avgjørende fortsættelse c6 - c5 - c4 - c3 etc.

28. h4 - h5 b4 - b3
 29. Dc2 - b2 — —

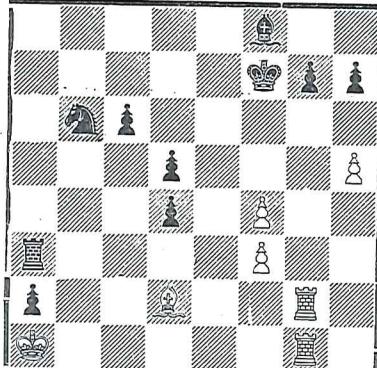
Naturligvis ikke a+b p. g.
 a. Ta1† samt Da3†.

29. — — b3 + a2
 30. Db2 - b7† Dd6 - d7
 31. Db7 + d7† Sf6 + d7

Ogsaa slutspillet burde selv-følgelig vindes av sort

32. Kc1 - b2 Sd7 - b6!
 33. Kb2 - a1 — —

Stilling efter hvits 33te træk.

33. — — Ta3 + f3

Utrolig. Hvad skulde sort med den skarve f-bonden. Paa c6 - c5 hadde vel hvit git op partiet.

34. Ka1 + a2 Sb6 - c4
 35. Ld2 - c1 Kf7 - f6
 36. Tg1 - d1 Lf8 - a3

I og for sig ikke daarlig; men fribønderne kommer der ved ikke fremover!

37. Lc1 + a3 Tf3 + a3†
 38. Ka2 - b1 Ta3 - b3†
 39. Kb1 - a2 Tb3 - a3†
 40. Ka2 - b1 Sc4 - e3
 41. Tg2 - g3 c6 - c5
 Endelig!
 42. Td1 - d2 Ta3 - a6
 43. Td2 - b2 Ta6 - e6
 Ubegripelig! c5 - c4 var paa sin plads.
 44. Tb2 - b7 Se3 - f5
 45. Tg3 - a3 c5 - c4
 46. Ta3 - a8 — —

Nu er hvit med sine taarn i motstanderens spil, hvilket først ikke burde blit ham til nogen nytte.

46. — — Te6 - e1†
 47. Kb1 - a2 Te1 - e2†
 48. Ka2 - b1 d4 - d3?
 Den avgjørende feil som skaffer hvit remis. Med Se7 hadde sort endnu klar gevinst.
 49. Ta8 - f8† Kf6 - e6
 50. Tb7 - b6† Ke6 - e7
 51. Tf8 + f5 Te2 - e1†
 52. Kb1 - b2 d3 - d2
 53. Tf5 + d5 d2 - d1(D)
 54. Tb6 - b7† Ke7 - e8
 55. Tb7 - b8† Ke8 - e7
 56. Tb8 - b7† Ke7 - f6
 57. Tb7 - b6†

og partiet avsluttedes som remis.

Av dette parti fremgaar, at det er ikke tilstrækkelig at et parti blir stort anlagt og prægtig gjennemført, man maa ogsaa forstaa i rette øieblik at tvinge motstanderen til at gi sig, noget som i dette parti hadde været en let sak. — Fribønderne, hvis fremmarsch ikke var til at stoppe, skulde blot virkelig ha foretatt sin fremmarsch.

(Noter av Niemzowitsch i Tidsskrift för Schack.)

Parti nr. 157. Fransk parti.

Spillet i Stockholm, september 1920 i matchen Bogoljubow—Niemzowitsch.
 1ste parti

Niemzowitsch.	Bogoljubow.
1. e2 - e4	e7 - e6
2. d2 - d4	d7 - d5
3. e4 - e5	c7 - c5
4. Sg1 - f3	Sb8 - c6
5. d4 + c5	Lf8 + c5
6. Lf1 - d3	— —

Denne variant har jeg med fremgang anvendt i flere turneringer, bl. a. mot Spielmann i San Sebastian 1912.

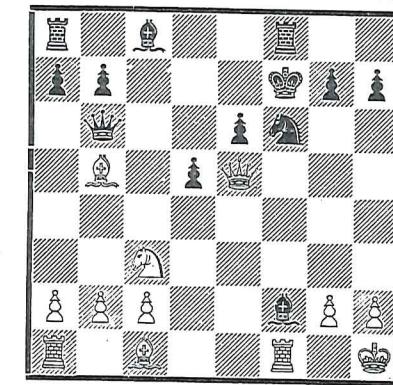
6. — — f7 - f6
 En bemerkelsesværdig nyhet. Vanlig spilles Se7.
 7. Dd1 - e2 — —
 I betragtning kom 7. Lf4, Db6; 8. 0-0, D+b2; 9. Sd2 og hvit faar et godt spil for den ofrede bonde.

7. — — f6 + e5
 8. Sf3 + e5 Sc6 + e5
 9. De2 + e5 Sg8 - f6
 10. Ld3 - b5† Ke8 - f7
 Ikke Ld7? p. g. a. D + e6.
 11. 0 - 0 — —
 Der truedes L+f2† og Sg4†.
 11. — — Dd8 - b6
 12. Sb1 - c3! — —
 Efter De2 faar sort et udmerket spil med e6 - e5 efterfulgt av Lg4.

12. — — Lc5 + f2†
 13. Kg1 - h1 Th8 - f8
 14. De5 - e2! — —
 Hermed erholder hvit gode angrepschancer.
 14. — — Lf2 - d4
 15. Sc3 - a4 Db6 - c7
 16. Lc1 - f4 — —

Daarlig var Dd3. Der kunde følge: 16. —, Le5; 17. D+h7, Ld7 (truer Th8); 18. Lh6, Ke7!.

Stilling efter sorts 13de træk.

16. — — e6 - e5
 17. Lf4 - g3 a7 - a6
 18. Lb5 - d3 Dc7 - d7

Bedre var fortsættelsen 18. —, b5; 19. c3, La7; 20. L+e5, De7; men ogsaa da faar hvit sterkt angrep ved 21. L+h7.

19. Lg3 + e5 Dd7 + a4
 Sort spiller paa officersgevinst og forbiser hvits 22de træk. Men ogsaa paa andre træk faar sort et vanskelig spil. Paa f. eks. L+e5 kan hvit vinde kvalitet ved Sb6.

20. Tf1 - f4 Lc8 - g4
 21. De2 + g4 Ld4 + e5
 22. Tf1 + f6† Opgit.

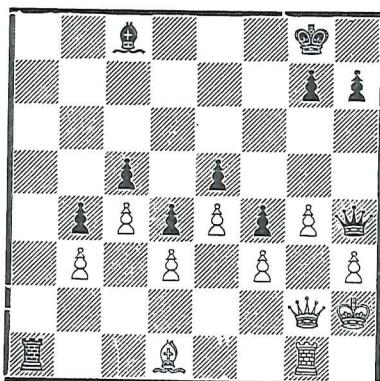
(Noter av Niemzowitsch i Tidsskrift för Schack.)

Parti nr. 158. Wiener parti.

Spillet i hovedturneringen i Berlin 27de september 1920.

Pahl.	Deissner.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sb1—c3	Sg8—f6
3. f2—f4	d7—d5
4. f4+e5	Sf6+e4
5. Sg1—f3	Se4+c3
6. b2+c3	c7—c5
Et ufordelagtig træk, som intet utvikler.	
7. d2—d4	Sb8—c6
8. Lf1—e2	Lf8—e7
9. 0—0	0—0
10. Dd1—e1	Lc8—e6
Hvis 10. —, Lg4 saa 11. Dg3, L+f3; 12. Lh6, g6; 13. D+f3 og hvit vinder kvalitet.	
11. De1—g3	Kg8—h8
12. Le2—d3	c5—c4?
Sort overser motstanderens svar. Bedst var f7—f6.	
13. Ld3+h7!	— —
Et vakkert og korrekt offer.	
13. — —	Kh8+h7
14. Sf3—g5†	Le7+g5

Partislutning nr. 12.

Denne stilling fremkom i et i Christiania Schakselskab spillet parti under høstturneringen 1919 mellem K. Borthne (hvitt) og Fr. P. Holst (sort). Sort ved trækket fortsatte:

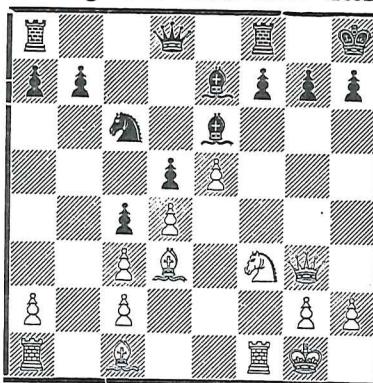
1. — — h7—h5

En fælde! Hvit som kun har øie for sin egen frygtelige mattrussel paa g7 opdager intet avskräkkende ved at forsyne sig med den tilbudte bonde.

2. g4+h5? Ta1—a2!

Opgit, ti matt eller droningtap er uundgaaelig.

Stilling efter sorts 12te træk.

15. Lc1+g5 Dd8—d7
Efter f6; 16. Dh4† samt e+f6 blir den sorte stilling uholdbar.
16. Lg5—f6!
Kombinationens point.
16. — — g7+f6
17. Tf1—f4 Opgit.
(Deutsche Schachzeitung.)

Schaknyt.

Adolf Albin. ↑

Wienermesteren Adolf Albin, født i Bukarest 1848, avgik ved døden for kort tid siden. Siden 1892 har han hyppig deltaget i de internationale turneringer, uten dog, til trods for glimrende enkeltpræstationer, at opnåa noget bemerkelsesværdig resultat. Som teoretiker har han gjennem opfindelsen av den efter ham opkaldte „Albins motgambit“ i dronninggambit gjort sig bemerket.

Schak i Rusland.

Deutsche Schachzeitung bringer den glædelige efterretning, at ifølge meddelelse fra Moskau skal den unge, dygtige Alechin allikevel, trods alle morddrygter, være ilive. Videre meddeler en schakven til „D. S.“: I Petrograd blev den 25de mai 1920 aftenningen af „Zentralschakklubben“ feiret. Der blir nu igjen gjort forsøk paa at organisere schaklivet i Rusland. I spidsen herfor staar Moskau, hvis schakklub tæller 150 medlemmer. „Organisation for almindelig militærødprædagelse“ har optat schak paa sit program og „Moskau Schakklub“ danner schaksektionen for dette stats-institut. I spidsen for samme staar Alexander Iljin og Alechin. I august sidstleden blev der foranstaltet en „gammelrussisk olympiade“, og to gammelrussiske schakturneringer blev utkjæmpet. Ogsaa i Petrograd blir der organisert en schaksektion, hvis omkostninger blir betalt av staten. De bedste spillere skal ansættes som lærere, bl. a. Löwenfisch, Romanowski og Rabinowitch.

Réti—Tartakower

utkjæmpet i oktober en match som tok et bemerkelsesværdig forløp, idet Tartakower vandt en glimrende seier med 3 vundne partier, 3 remis og ingen tap.

Bogoljubow—Niemzowiſch.

Efter Göteborgturneringens avslutning blev en mindre match mellem disse mestre foranstaltet i Göteborg. Der blev spillet 4 partier hvorav Bogoljubow vandt 3 og Niemzowitsch 1.

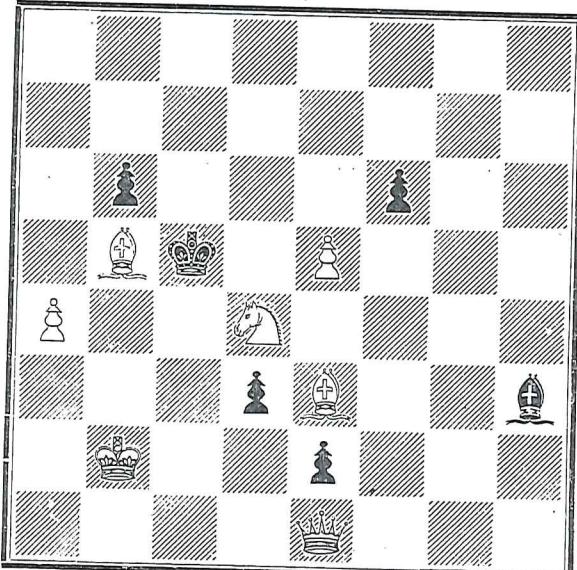
International turnering i Berlin.

I tidsrummet 4.—15. december blev der avholdt en større turnering i Berlin. Ogsaa denne gang overraskedes schakverdenen ved at en forholdsvis mindre paaagtet spiller besatte 1ste plads, nemlig den unge ungarske mester J. Breyer. Resultatet var forøvrig: Breyer 6½, Bogoljubow 5½, Tartakower 5½, Réti 5, Maroczy 4½, Mieses 4½, Tarrasch 4½, Sämisch 3½, Leonhardt 3, Spielmann 2½ points.

Opgaver.

215.

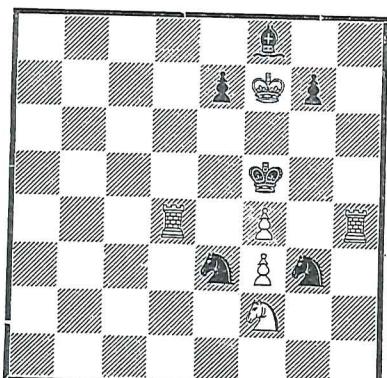
J. Scheel, Slemdal.
(Original).

Mat i 3 træk.

216.

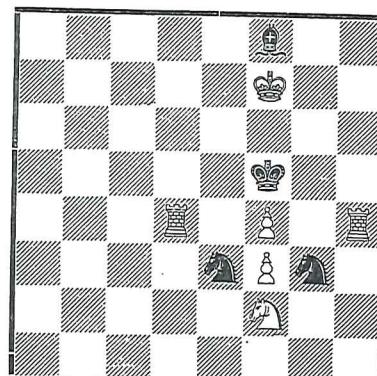
W. Pauly, Bukarest.
(Original).

Mat i 2 træk.

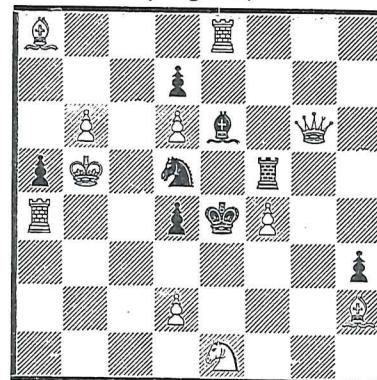
217.

W. Pauly.
(Original).

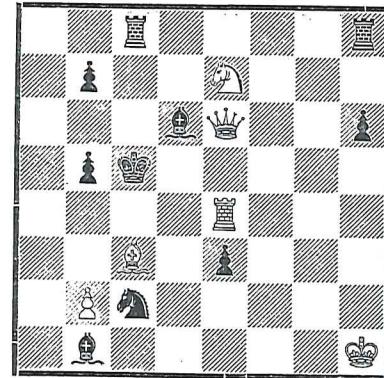
Mat i 2 træk.

218. *A. Ellerman*, Buenos Ayres.
(Original.)

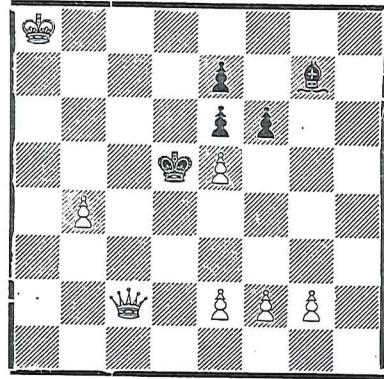
Selvmat i 4 træk.

220. *M. Havel*, Prag.
Magyar Sakkujság 1913.

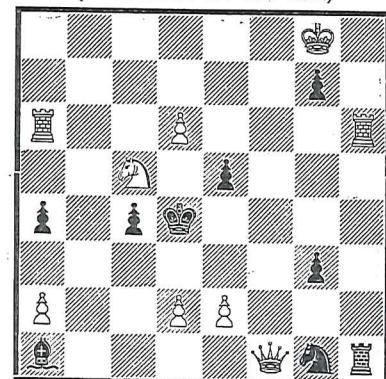
Mat i 3 træk.

222. *C. A. L. Bull*, Durban.
Western Daily Mercury.

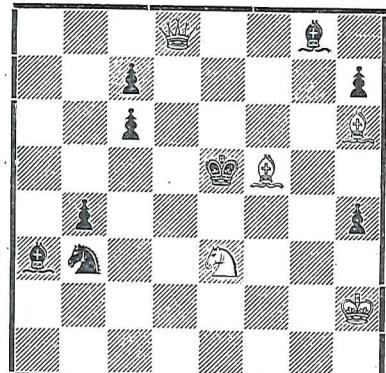
Mat i 3 træk.

219. *Th. C. Henriksen*, Fredriksstad,
(Korrektur av nr. 160.)

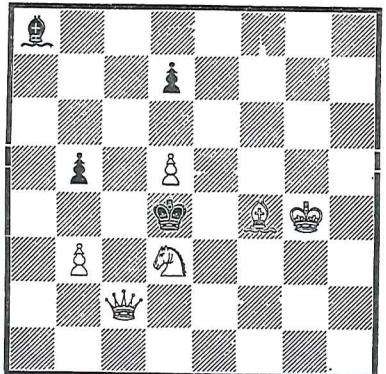
Mat i 3 træk.

221. *Kr. Nielsen*, Hamar.
Nya Dagl. Åtledanda.

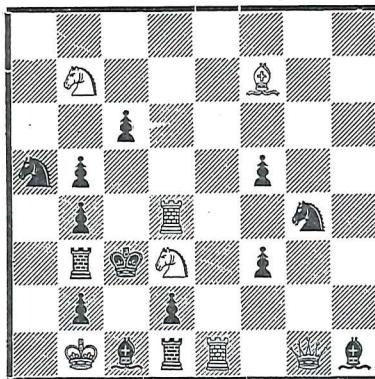
Mat i 3 træk.

223 *C. A. L. Bull*.
Western Daily Mercury.

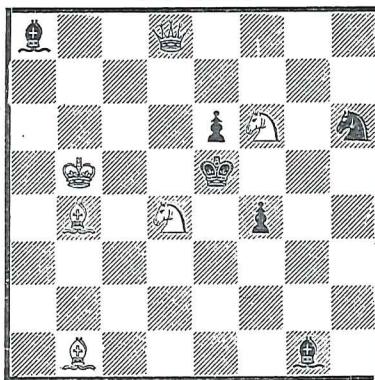
Mat i 3 træk.

224. J. Moravec, Prag.
Cas. Cesk. Sach.

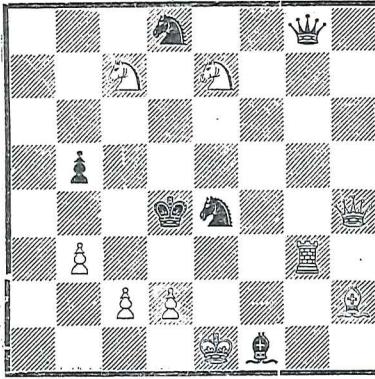
Mat i 3 træk.

226. F. Fiocati, Brasilien.
Das Echo.

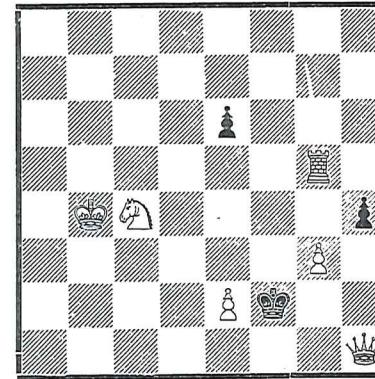
Mat i 2 træk.

228. K. Traxler, Dub. Hædr. omt. i
Chekosl. Schakforbunds turn. 1920.

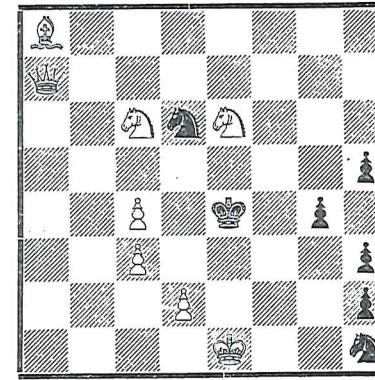
Mat i 3 træk.

225. Nis Rutberg, Sverige.
Nya Dagligt Allehanda.

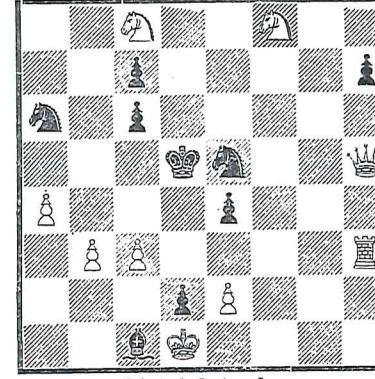
Mat i 3 træk.

227. Fr. Lindgren.
Svenska Dagbladet.

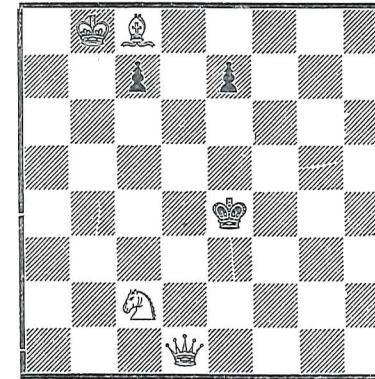
Mat i 3 træk.

229. K. Traxler.
(Fra samme turn.)

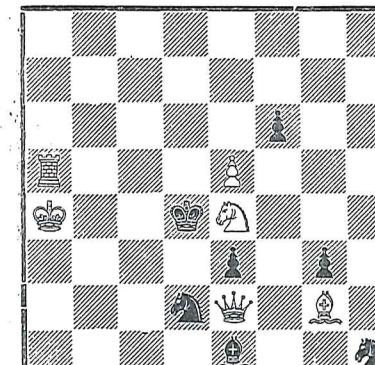
Mat i 3 træk.

230. Curt Stockmann, Stockholm.
Svenska Dagbladet 1920.

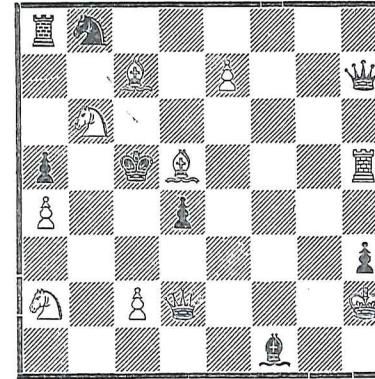
Mat i 3 træk.

232. J. Scheel.
Cas. Cesk Sach. 1920.

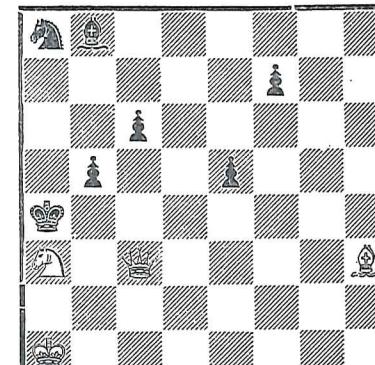
Mat i 3 træk.

231. H. M. Huse, Rjukan.
Rjukan Dagblad 1920.

Mat i 2 træk.

233. J. Scheel.
Narodni Politica.

Mat i 3 træk.

Løsninger.

Hette 3–4 (mars – april 1920).

142. (Bull.) 1. Ke8 truer 2. Kd7 Sc6 3. K+S; ∞ 3. Da4†; Sb3 2. Sc3-d5 Kb5 3. Db4† (trusel); Sc6 3. Sc7; Sb7 2. Da4† Kc5 3. S+e4†; Sc6 2. S+e4 Kb5 3. Sd6†; Sb4 3. Da4!. — Skjult løsning og smukke enkeltheter. — Opgaven har desværre vist sig at ha ikke mindre end to bilesninger, nemlig: 1. Sc3-d5 truer 2. Db4 matt; Kb5 2. Db4† Kc6 3. Db6†; Sc6 2. Sc7. Desuden: 1. d3†, ed 2. Sfd5 d2 (tvungent) 3. Db4†. — Løsningen er fundet av: Fr. Lindgren (Stockholm), («Mycket svår löst emedan man näppeligen kan ana att draget Ke8 skal kunna innebära ett hot. De båda varianterne med sv. S är fintina»), Th. C. Henriksen (Fredriksstad), Gottfred Nilssen (Skien), F. M. Godager (Hamar). Begge biløsn. er angivne av: Th. C. Hen-

riksen, G. (Kristiania), og Karl Vatne (Lena), biløsn. nr. 1 desuten av: Ludvig Berg (Trondhjem). Asbjørn Lorentzen (Kristiania) og Halfdan Råstad (Rjukan), (utenfor løsn. turn).

143. (Lindgren.) 1. f6 truer 2. L+e6†; hg 2. Dg3†; ef 2. Df3†; Kh5 2. D+h6†. Ogsaa denne opgave er de værre biløselig ved 1. L+h6 truende Dg3†, Df4† og Dg5†. Korrektur er trykt i hefte 7-8 som nr. 186 med rettelse i dette hefte. Biløsn. er angitt av: Th. C. Henriksen, F. M. Godager, Asbj. Lorentzen, Karl Vatne. Opgaven er løst av: Th. C. Henriksen, Gottfred Nilssen, F. M. Godager, L. Bergh, G., J. R. Schreiner (Moss) samt M. Svendsen (Rjukan) og H. Råstad (utenfor løsn. turn).

144. (Havel.) 1. De1. Løst av: Fr. Lindgren („Nått!“), L. Bergh, Th. C. Henriksen, Gottfred Nilssen, F. M. Godager, J. R. Schreiner, G., Asbj. Lorentzen, Karl Vatne samt H. Råstad og M. Svendsen.

145. (D. s.) 1. Te3 h1(D)† 2. L+h1 (trusel); g2 2. Lb1!; K+e6 (Sf6) 2. Sb4†; Si4 2. Sb8†; Th8 2. Sf7†. Som av hr. Godager paavist kan var. Sf6 omgaaes ved 2. Db8†. Løst av: Fr. Lindgren („En interessant ekouppgift med två par analoga vändningar. Vackra mattbilder.“), L. Bergh, Th. C. Henriksen, G. Nilssen, F. M. Godager, J. R. Schreiner, G., Asbj. Lorentzen, Karl Vatne samt av H. Råstad.

146. (Svendsen.) 1. Tc6 træktv; L+T 2. K+L; La6 2. K+L; L∞ 2. T(+) a8† Løst av: Fr. Lindgren («Har en nära nog identisk föregångara i följande 3-dr. av E. B. Cook (More White Rooks 1911): V.: Kg6, Tf5, h6 Sv.: Kg8, Lg7. 1. Tf6 o. s v.), L. Bergh, Th. C. Henriksen, Gottfred Nilssen, F. M. Godager, J. R. Schreiner (ufuldstændig) G., Asbj. Lorentzen, K. Vatne samt av H. Råstad. — Opgaven bekræfter den gamle erfaring, at to forfattere uavhængig af hinanden kan komponere identiske eller ubetydelig forskellige problemer, idet forf. af 146 oplyser aldrig at ha set Cooks position.

147. (Henriksen.) Med hvit K paa h2 og hvite B paa a3 og g2. 1. Sd7. Løst av: Fr. Lindgren („Elefantdressyr i hög e skolan“), F. M. Godager, utenfor løsn. turn. av M. Svendsen og H. Råstad. — I sin oprindelige form hadde opg. to biløsn. 1. Se5 og 1. Se3. Begge biløsn. er angitt av: J. R. Schreiner G., Asbj. Lorentzen og K. Vatne samt av M. Svendsen. Biløsn nr 2 er angitt av L. Bergh, G. Nilssen.

148. (Ellerman.) 1. Lg3. Løst av: Fr. Lindgren, L. Bergh, Th. C. Henriksen, G. Nilssen, F. M. Godager, J. R. Schreiner, G., Asbj. Lorentzen, K. Vatne samt av M. Svendsen og H. Råstad.

149. (D. s.) 1. Ta4. Løst av: Fr. Lindgren («Denna rätt så svårlosta tvådragare ger ersättning för den besvikelse man känner då man löst nr. 148. Särskilt god är uppgiften genom et par utmärkta förförelser: 1. Sf4 cf. c1 Db5! och 1. S+b4 Tg3!“), L. Bergh, Th. C. Henriksen, G. Nilssen, F. M. Godager, J. R. Schreiner, G., Asbj. Lorentzen, K. Vatne, samt av M. Svendsen og H. Råstad.

Stillingen i løsningsturneringen er nu: Th. C. Henriksen 18 points, G. og Karl J. Vatne 16 p., F. M. Godager og Asbj. Lorentzen 15 p., Fr. Lindgren og Gottfred Nilssen 14 p., L. Bergh og J. R. Schreiner 13 p.

150. (Havel.) 1. Sf2 træktv; K+T 2. Lc3†; D+T 2. Ld2†; Lg7 2. Ld8 De5 2. Dg6† Et eiendommelig problem. De mange ekko-matter er bemerkelsesværdige Løst av: J. R. Schreiner (ufuldstændig). H. Råstad.

151. (D. s.) 1. Lh6 træktv.; Kf6 2. Dg5†; e5 2. L+c4; Ke4 2. Lc6†; c3 2. Ld3†. Løst av: J. R. Schreiner, H. Råstad.

152. (Dedrle) 1. Sb5 truer 2. Df7†; Ke4 2. Tc5; Sc5 2. Sc3†; Si3 eller g4 2. If3†. Løst av: J. R. Schreiner, H. Råstad.

153. (Palkoska) 1. Tf7 truer 2. Dg5†; K+S 2. Te7; e3 2. T+f6; Sf3 2. Sc4†. Løst av: H. Råstad.

154. (Heathcote.) 1. La1 truer 2. Dg2†; K+S 2. Df4†; bc 2. Lg4†; b4 2. Sc5!; Sf1∞ 2. Se3†; Dd8 2. D+D† Løst av: H. Råstad.

155. (Blake.) 1. Tb2 truer 2. De4†; L+d3 2. Td2; Ld5 2. Dc3†; L∞ 2. L+e3†; e5 2. Dd6†. Løst av: J. R. Schreiner og H. Råstad.

156. (Scheel.) 1. Se3 truer 2. Db3; Ld7 2. Lc6!; Tg7 2. La5!; d3 2. Dc3†. Løst av: H. Råstad.

157 (D. S.) 1. Ld1 truer 2. Sc4; L+e3 2. Lf3†; gf 2. Sg4; Sc8 2. Se6; g4 2. Sg2; Kf4 2. Se6†. Løst av: H. Råstad.

158. (Chandler.) 1. De8. Løst av: J. R. Schreiner, M. Svendsen og H. Råstad.

159 (Goethart.) 1. Kb5. — 1. Le3 strander paa h1(D). Løst av: J. R. Schreiner.

Litt problemkritik.

Den kjendte opgaveforfatter Kr. Nielsen har været saa elskværdig at sende os nedenstående bedømmelse av opgaverne i mars aprilheftet.

Nr. 142. Et fint problem. De 2 hovedvarianter som fremkommer etter 1. —; Sc6 og Sb7, begge ved sel. blok, førstnævnte med den behagelige undervariant 2 —; Sb4, gjør et friskt og umiddelbart indtryk. Den hvite maiestæts diskrete bevægelse til +8 har sin grund i en langsiglig gardering av feltet d7 i trusselsspillet. Den afrikanske mesters problem er det altid en fornøielse at stifte bekjendtskap med.

Nr. 143. Løses gjennem 1. f5-f6; men biløsningen 1. L+h6 var ei av det gode.

Nr. 144. 3 enkle, korrekte vendinger. En typisk bøhmisk 2-trækker.

Nr. 145. En opgave av større dimensioner og en førsteklasses opgave! Den helt igjennom ypperige variantbygning, hvor det ene spil konsekvent avløser det andet, kjendetegner den store bøhmiske mester; problemet i det hele en værdig representant for bøhmisk problemkunst.

Nr. 146. O sancta simplicitas! Forfatteren har vel ikke likt de begge taarne paa 6te rad; issaafald skulde Tal staat paa a6.

Nr. 147. De sorte taarne skal stænges ute av de hvite springere. Et originalt anstrøk.

Nr. 148 og 149. Ellermans fortjenester som 2-trækskomponist skal ikke underkjendes, men den retning han repræsenterer, kan til sine tider flotte sig vel meget med midlerne. Nærvarende 2 opgaver er noget grovt opkonstrueret. I nr. 148 faar 1 —; D+d4 være den variant som interesserer, skjønt den hvite dame staar helt uvirksom, og i nr. 149 er 1. —; Tg2 neppe bedre end 1. —; Le4.

Nr. 150. Sort kommer i en saa utsat stilling at han løper fare for at bli matt før tredje træk. Varianterne 1. —; K+f6; 1—; D+f6 og 1. — Lg7 fortjener at fremhæves. Træktvang.

Nr. 151. Med de smaa midler faar indholdet siges at være bra.

Nr. 152. Tiltater gjennem sin enkle skjønhet. Helt fri for effektjageri.

Nr. 153. Kan baade roses og dadles. Variantspillene 1. —; e4 e3 1. —; K+d6 hører til de bedre ogsaa trusselen); men stillingen er vel trykkende og sammenklemt. Kongen er en „Berserk trængt av skjolde“.

Nr. 154 og 155. Forfatternavnene er Englands største. Et særkjende hos disse mestre er deres glimrende evne til gjennem en fin konstruktion at forbinde det vankelige med det skjonne. Formen er helstøpt, indholdet er rikholidig. I nr. 154 kan bl. a. 1. —; b5-b4 særlig paapekes; i nr. 155 virker 1. —; L+d3 overraskende.

Nr. 156. Udmerker sig ved korrekthet og præcision i variantspillet. Bemerk de analoge mattstillinger i 3dje træk efter 1. —; Tg7 og 1. —; Ld7. fremkaldt henholdsvis ved løpersperring og løperblok. Det beskedne bondetræk d4-d3 gir os en ny variant med ren og økonomisk matt.

Nr. 157. Fortjener godt lovord. En prøve paa Scheels overlegne rutine i teknisk henseende med højt kunstfærdig dronningmatt etter 2. —; L+S i spillene 1. —; g5+f4; 1. —; g5-g4; 1. —; Sc8. Dertil er her alle hvits svartræk (2det træk) — tilkemed trudselen — stille træk og slet ikke saa let gjennemskuelige. Tilslut en appendiks: 1. —; L+e3.

Nr 158 og 159. Vi har set gode ting av disse komponister. Nogen sammenligning mellem nærværende 2 opgaver er vel ikke paa sin plads, — dog er begge av engelsk-amerikansk typus. Chandlers fortjener avgjort fortrinnet. Hans opgave er ogsaa fri for duals, hvilket bør overholdes i den slags opgaver. Goethart har vel gjennem indledningstrækket søkt at gjøre sin opgave „vanskelig“, hvad vel neppe er lykkedes ham.

Kr. Nielsen.

Brevkasse:

L. Jensen (Stavanger) og N. Dyvik (Kragerø). Tak for opgaverne, som imidlertid ikke passer for „Norsk Schakblad“. — F. M. Lindeberg (Kristiania). Tak for opgaverne hvorav et par, som de vil ha set er benyttet. De øvrige ønskes ikke benyttet — J. R. Schreiner (Moss). Tak for den i sin tid mottattte opgavesending. Desværre passer ingen av opgaverne for bladet.

J. S.

Tak for mottagne løsninger fra: Fr. L (Sthlm.), M. S. (Rjukan), O. J. (Bodø). — J. R. S. (Moss), i nr. 146 har De bare angitt indledn s-trækket — Th. C. H. (Fr. stadt). — L. B. (Trondhjem), de bedste ønsker om god bedring. F. M. G. (Hamar) — Asbj. L. (Kri.a), se nærmere paa nr. 183. Der er endnu tid. — K. V. (Lena), brev avsendt. — G. (Kri.a), tak for mange løsninger. M. h. t. nr. 134 har De utvilsomt ret. — K. O. (Langesund). H. B.

N.B. Fra og med næste hefte ønsker opgaveredaktøren cand. jur. J. Scheel kun at staa som medarbeider, hvorfor al korrespondance ang. opgaveavdelingen foreløbig adresseres til bibliotekar Trygve Aalheim, Theresept. 3c.

All matters regarding the problem department of this magazine should be addressed to bibliotekar Trygve Aalheim, Theresept. 3c.

Rettelser.

Til opgaverne i hefte 1-2 1920 er indkommet løsninger fra hr. S. J., Kristiania. Riktig løst er: 120 (mangler var. 0-0), 121, 122, 124, 132, 133, 134, 136, 141, korrekt, men temmelig ufuldstændig 125, 126, 127, 128, 138. — Til opgave nr. 134 er ved en beklagelig feiltagelse kommet gal løsning. Det som stod opført som forførelse var løsning og omvendt. Løsningen blir da 1 Se6. Feilen er paavist av G. Opgaven er løst av: G., J. R. Schreiner, H. Råstad (og S. J.). Av opg. nr. 160 (Th. C. Henriksen) som har vist sig biløselig, offentliggjøres denne gang korrektur. Nr 186, korrektur av nr. 143, har vist sig uløselig. Den korrigeres ved at flytte hvit K til hi tilføie en hvit B paa h2 og Stryke Lf1. I nr 83 ønsker forf. tilsat en sort Ba7. Nr 190, som har vist sig biløselig, korrigeres iflg. forf ved at hele stillingen flyttes en rad op og en sort Sd1 tilsættes. I nr. 203 fjernes Bb3 og tilføies en sort Sa1 for at undgaa biløsn. Dette var den oprindelige stilling, men ved letsindighet blev den i sidste øieblik forenklet.

Korrespondance

ang. avd.: „Partier“, „Schaknyt“ etc. sendes til Jac. A. Brekke, Frydenberg, Ø. Aker pr. Kristiania, ang. avd.: „Opgaver“ til hr. Trygve Aalheim, Theresept. 3c, Kri.a.

Sirdar	egyptisk	Sirocco	tyrkisk
Redif	—	Sahib	—
Varna	russisk	Lux	—
Onegin	—	Golden Gate	virginia
Habanera	havana	Teddy	—
Bajazzo			